

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . 40 Leu
Egy óra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyiltér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Város... támadj fel halottaidból!

A mai napon száz éve, hogy a vörös kakas felrebbent városunk szívében, tüzes fészektől lángot fogott a mai piac keleti, majd nyugati része s rövid 2 óra alatt a borzalmas lángtengerben hamu és tüzes üszök alá temetkezett a város $\frac{3}{4}$ -ed része. Az élénk, szorgalmas város polgársága koldusbotra jutott. 1834, július 29. Fekete betűkkel van beírva a város annáseibe. Délelőtt 10 órakor gyuladt ki az első ház: a Szotyori Lajos háza; 12 órakor már olvadozva csöpögött a református templom három nagy harangja s nem volt, ami imára szólítsa a hiveket. Füst és lángtengerben uszott minden. A borzalmas tüzet, mint valami óriási fújtató, rettenetes erővel élesztette a hirtelen felkelt nyári Nemere orkánszerű szele s kora délutánra a város 558 faházából 421 a kegyetlen lángok martalékává lett. Az egymás mellé ragasztott faházak zsinde-lyes tetején rövid percek alatt nagy gyorsasággal kusztak végig a borzalmas, tüzes kigyók; a nagy mennyiségben felraktározott szeszes hordók irtózatossá detonációval robbantak szét s messzire fröccsentették a kékes lánggal égő alkoholt, melynek minden kis cseppje a pusztulást vitte magával. Egyszerre égett a város, sőt a mezei tarló is; csupán csak a város Kanta felé eső

része menekült meg a rettenetes tűz-özönből. Ilyen lehetett nagyban Néró korában a Suburbín égése a felgyújtott Rómában!

Korom, füst, égő házak, megégett emberi és állati testek bűzös, fojtó szaga terjengett a levegőben, melyet az összeomló faházak recsegése-ropogása, a kedveseiket elvesztettek meg nem szűnő, szívet-lelket marcangoló jajgatása, a vagyoniukat veszítették kétségbeesett zokogása hasogatott. Egyszerre égett és lobogott minden s rövid 2 óra hosszú emberi életek munkájának gyümölcsét hamvasztotta el. A „deszkaváros” zsinde-lyezett házai füstté és hamuvá lettek. A rettenetes istenítélet áldozatául esett a tanácsház, a Székely-Katonanevelő-Ház (nagy kaszárnya,) a ref. papi és kántorilak, az iskola. A legmeggrázóbb volt azonban a ref. templom égése. Az emberek háza után az Isten hájleka is az iszonyu vész áldozata lett. Az egykoru becslések 1,142,295 váltóforintra teszik a kárt. A tűzvészben 14 ember lelte halálát. Elevenen égtek meg az iszonyatos máglyán!

Az ősök oktan építkezése és előrenemlátása így boszulta meg magát. Az utódok azonban semmit sem tanultak a nagyégés szörnyűségeiből. Az alig kihült zsarátnokon ismét egymás he-

gyébe-hátába épültek a rendszertelen házak; egy újabb égés veszedelmének tették ki a késő unokákat s végérvényesen utját vágták, hogy e városnak valaha város képe lehessen. A szép, szabályos, széles utcák, a tágas kertes lakások, az utcák közt pompázó, jó levegőjű parkok — ahogyan azt az akkori katonai mérnökök szépen kicirkalmazták — csak jámbor kívánságok, soha be nem teljesedő álmok maradtak e város jobb sorsra érdemes polgárai számára.

A szomorú, százéves évfordulón szívünk keserűséggel telik el. Nem a szomorú múlt fáj nekünk, hanem a sötét, kilátástalan jövő, a sivár jelen. Szegény városunk ma is éppen olyan, mint 100 évvel ezelőtt, sőt egyre csak hanyatlik. Akkor legalább voltak jól menő kereskedések, virágzó iparágak, élénk forgalom, boldog jólét. Akkor e város az aranykorát élte! A városi polgár az ő rámás csizmájában, az asszonyok suhogó selymeikben, tapadó bársonyruhájukban a meglegedettség eleveben faragott szobrai voltak.

És ma...! Napról-napra rongyosodunk, maholnap a betevő falat sem lesz biztos a szájunkban. Üzleteink egymásután húzzák le a vasredőnyöket; iparosaink egymásután adják vissza ipar-

A száz év előtti nagy tűzvész.

Ma van százévesfordulója városunk pusztulásának. 1834 évi júliushó 29 napján oly borzasztó tűzvész dühöngött, a mely elhamvasztotta a városnak több, mint $\frac{3}{4}$ részét.

Pap István, városunk akkori református papja leírta az Egyházi Tár című folyóirat 1835 évi évfolyamában részletesen a város pusztulását és az külön füzetben is megmaradt.

Ezen egykoru, hiteles leírás alapján ismertetjük a száz év előtti nagyégést.

A tűz Szent Jakab hava (tehát július) 29-én délelőtt 10 óra tájban „a piacon volt tanácsház irányában, keletre, az özeveg Szőcs Istvánné piactáiról háza háta megett egy Szotyori Lajos nevű polgárnak házából ütött ki... és kevés pillanatok alatt tűzözönné vál-
lék s nem több mint két rövid óra alatt az egész városnak háromnegyed része hammuvá lőn,” írja Pap István. Amerre a tűz terjedt, egyetlen épületet sem lehetett megmenteni. Kanta felé (a mely akkor külön község volt) elterjedt a tűz a piac keleti során Szabó István házáig (amely a jelenlegi városház felkén lehetett,) a nyugati oldalon „méltóságos Cserey Sigmund ur házáig.” (Ennek a helyén épült a mai Vigadó.) Ezekről számíva leégett a város kelet-dél és délnyugat felől egészen a mezőig, a nélkül, hogy csak egyetlen épület is megmaradt volna. Leégett a város 558 lakóházából 421 és ezenkívül sok gazdasági épület és 14 személy vesztette életét a tűzben. A város pár óra alatti pusztulását a dühöngő Nemere okozta, a mely szélvész a zsarátnokot felvitte a református

toronyra, felgyújtva ennek tetőzetét és szarva-
zatát s innen a harangkötések gerendáira, majd a kővállal kerített templomtetőzetére terjedt át a tűz.

Megolvadva lecsepegtek a harangok és pedig három nagy harang olvadt meg, melynek anyagát összeszedve, néhány hónap mulva abból egy 9 mázsás nagy harangot öntettek, a mihez hozzájárultak a hivek leégett házaikban összeolvadt réz és ónédényeik anyagával. Az égő templom-tetőzet összeomlva, beütötte a templom boltozatát és az ezt tartó kemény oszlopokat. A torony bádofedelének egy-egy darabját 3 mértföldnyire a mezőkre vitte a dühöngő orkán. Elégett a ref. templom és torony minden éghető része, papi, kántori és ref. iskolai házak, az egyházi levéltár, minden pénzeivel és nagybecsű klenódiumaival együtt, a melyek a templom északi oldalához ragasztott bástyában pusztultak el. Elégett a piac közepén volt tanácsház, továbbá a báró Purcell ezredes által építtetett „Székely Katonanevelő Ház,” (a későbbi honvédlaktanya) és sok háznak a pincéje is beégett és odaégett az ezekben bedobált holmik nagy része.

A város déli, délkeleti, délnyugati oldalán még a mező tarlója is égett. A tűzvészt 6 heti tartós száraz időjárás előzte meg s a gabonák aratása korán kezdődött, az őszhatár ekkor csaknem egészen be volt takarítva „s a szerencsétlen lakosok nemcsak lakházaikból, de telerakott csüreiből is egyszerre fogyának ki.”

A férfi lakosság nagyrésze árpakaszálásra és takarásra a mezőn volt elszéledve s a lángtengerrel szemben még be sem tud-

tak jönni a városba, s mikor hazaérkeztek, már csak házaik hamvait találták.

A dühöngő Nemere szele az égő fedeldarabokat magasba ragadta, szétszórta és minden utcában sok ház és a város külső részein, a mező szélén lévő csűrök is egyszerre gyultak meg és hamarabb égtek el, mint a piac körüli házak.

Az utcákban (melyeket ma „udvartereknek”-nek hívnak) szorosan egybe voltak építve a faházak, (éppen mint most) és a 6 heti szárazságban kiszáradt zsinde-lyfedelű házakon könnyen futhatott végig a tűz.

Fokozta a tűz terjedésének gyorsaságát, hogy a keletkezési helyének szomszédságában, Szőcs Istvánné piactáiról házában olaj és szeszereskedés volt és ennek raktárában salétrom, puskaapor, rőzsolis és égett bor (pálinka) nagy mennyiségben volt s még hozzá ennek szomszédságában a gyógyszer-tárban is sok gyulékony anyag volt. (őzv. Szőcs Istvánné piactáiról háza helyén épült a jelenleg Tóth Ede tulajdonát képező piactáiról háza.)

Mindezek „rettentő ropogással és sus-
torékoló tüzzel felvetteten” a tűz hirtelen terjedését okozták, sőt még az oltást is lehetetlenné tették.

Ezt írja Pap István: „Képzelné lehet, midőn az illy szinte mind pálinkával rakott faházak egyszerre tűzbe borulnak s a meggyult hordók szétpattogtak, minő alaku lehetett, ezen ugyszólva pálinkás Városnak dühöngő kékes lánggal égése.” A házak nagy részében „égett bor” (szesz) főzéssel foglalkoztak a nők és ezt nem a pincékben, hanem a házakban tartották.

igazolványait; intézményeinket fokozatosan telepítik át más városokba, vagy teljesen leépítik. Városunk lakossága fokozatosan apad s rövidesen jelentéktelen faluvá zsugorodunk össze.

Pedig jobb sorsot érdemelnénk! A romokból az elpusztult város főnix madárként újraéledt, sőt 14 év múlva vezére lett e megye dicsőséges önvédelmi harcának s mint Gábor Áron városa a székely szabadság védelmére 64 ágyút öntött és mindenütt előljárt a honmentő szervezkedésben. Az a város, melynek terein egykor római legionáriusok sisakja ragyogott, melynek utcáin többször száguldottak végig a tatár és török hadak, a vitézség és hazaszeretet Spártája volt; mikor pedig kiűtötték kezéből a dicsőséges fegyvert, Athén módjára a tudományoknak emelt hajlékokat. A függetlenségi eszmékért vívott politikai harcaiban inkább veszített vasuti fővonalat, inkább lemondott a gyá-

rakról, melyeket politikai hatalmasságok ígértek neki, de hitvalló elveiből egy jöttányit sem engedett.

Soha sem bujt a hatalmasok árnyékába s ezért ma sokkal nyomultabb, sokkal szerencsétlenebb, mint 10 évvel ezelőtt. Az ősök a füstölgő üszkők fölött újra felépítették a felperzselődött családi fészkeket; nekünk is újra kell építenünk, fejlesztenünk kell ezt a fekete sorsu gyászoló várost.

Ne irjátok a sírkövére a rettenetes szót: Fuit (volt), hanem aranybetűkkel vessétek a város homlokára: Exsurge, kelj fel halottaidból!

Te drága város! Te drága romladozó kis fészkünk, amely olyan szegény, olyan ütött-kopott lettél, ahol gyermeki életünk röpke éveit édes gondatlanságban éltük át, virágszál, gyarapodjál s több „dies ater“, több keserű nap ne legyen dicsőséges történeted aranyos lapjain!

Dr. Várhelyi Gyula.

Fontos kérdéseket tárgyalta a Magyar Párt megyei intézőbizottsága.

Az Országos Magyar Párt megyei tagozata folyó hó 23-án intézőbizottsági gyűlést tartott Szt. Georghen br. Szentkereszty Béla országgyűlési képviselő elnökleivel és Sándor József központi elnök részvételével. A gyűlés összehívását igen fontos aktuális kérdések tették szükségessé s ezen az intézőbizottság tagjai nagyszámban jelentek meg.

Br. Szentkereszty elnök, miután B. ne István doboli ref. lelkész és Kiss Lajos Besenyői birtokos intéző-bizottsági tagok haláláról kegyeletes szavakkal emlékezett meg, bejelent, hogy Tatarescu miniszterelnök felhívására memorandumot nyújtott át a kormányfőnek, melyen kisebbségi életünk érintő legfontosabb kérdések méltányos megoldását sürgette. Az emlékirat felsorolja jogos követelményeinket, iskolásérelmeinket, a magyar tanítók nyelvvizsgájának kérdését, a nyugdíjak pontos megállapítását és fizetését, az adók fizetésének rendezését, politikai és állampolgári jogaink teljes tiszteletben tartását stb. Elnök a fenti emlékirattal kapcsolatosan felkéri a jelenlevőket, hogy saját járásaikban, illetve falvaikban, hívják fel magyar testvéreik figyelmét a megye székhelyén felállított pártirodára, mely bármilyen ügyben készséggel áll a jogorvoslást keresők rendelkezésére. Itt említjük meg, hogy hasonló memorandumot nyújtott át a kormánynak az Országos Magyar Párt központja is.

Ezután Sándor József szenátor hatalmas beszédében világítja meg a magyarság mai politikai, kulturális és gazdasági helyzetét a parlamenti kaleidoszkópon keresztül, biztatván a magyarságot, hogy ne csüggedjen, mert minden küzdelem Isten segít ségével eredményes lesz.

A nagy tűzvész után a lakosság hetekig a mezőkön maradt künn, mert a városban nem volt hol lehajtani fejeiket. A következő télre pedig pincékbe költöztek és még a második tél elé is, mint Pap István írja, számosan néztek hajlék nélkül.

Az égés után a katonai és polgári hatóságok vegyes bizottságot alakítva, felvették a kárt, a mit összesen 1.142.292 váltórénens forintban állapítottak meg. (A mai értékben ez mintegy 60-65 millió leut tesz.) Ebből a ref. ekklezsia kára 128 ezer rénens forintot tett.

A tűz utáni első vasárnapi Istentiszteletet a temetőben tartotta Pap István, de megzavarta egy forgószél a mely a város felől vastag hamu és porfelleget hozott és a romok közt lappangó tüzet újból felélesztette, mire a gyülekezet hazaszaladt. De a leégett pusztulás közepén már nem volt, mit a tűz tovább emésszen.

Szeptember végére a hat nemes céha templom összeomlott romjait eltakarítván, a csonka falak közt, szabad ég alatt kezdte Istentiszteletet tartani. A templom új fedele 1835 októberre készült el, de még boltozat, ajtók és ablakok nélkül. Több év telt el, míg újból teljesen kijavított és újraépített.

Belátta a város közönsége, hogy a rossz

építkezési viszonyok voltak egyik okai a rettenetes tűzvésznek és jövőre ezt elkerülnökö, elhatározták az „új osztályt, az apró telkek összeolvasztását, építési szabályozást“ stb., és e célra I. Ferenc királyhoz folyamodtak 100 ezer pengő rénensforint kölcsönért, a mit 10 év alatt kamatmentesen akartak visszatéríteni. De az állam nem tudott kölcsönt nyújtani, az építkezéseket lassankint mindenki megkezdte újból a régi házak helyén és a régi rossz módszerrel, fából, — hiszen nem is volt egyébre anyagi erejük — és a város szabályozásából nem lett semmi. Ezért most is ki lehet téve bármikor a város a száz év előtti veszedelemnek.

Megállapítható Pap Istvánnak egykoru leírásából, hogy a ref. templomot és tornyot várfal vette körül, amiről most kevesen tudnak. A városháza pedig a mostani piac alsó részén, ennek közepén volt. Kiténik az egykoru leírásból, hogy a város lakói nagy számban foglalkoztak a földmívelésen kívül szeszfőzéssel és pálinkakereskedéssel s hogy a mező forgórendszerű (ősz, tavasz és ugarhatár) volt.

Pap István leírása oly élénken ecseteli a borzalmas tűzvészt, mint a mai korban az újságok részletes riportjai.

Dr. D. Ö.

MA 29!

JÓZSIÁS KERTI-ÜNNEPÉLY!

4. szükséges azonban az is, hogy a pénzintézetek 100 %-ban fogadják el 100 %-os adósságok fizetésére saját betétkönyveiket a mindenkor folyó és a törvény szerint készpénzben fizetendő kamatokon kívül, különösen oly esetekben, midőn egyes adósok egyes betétesektől szerzik meg ily célra az egyes intézetek betéteit, természetesen a kényszeregyezség alatt álló pénzintézetek betéteit a kényszeregyezségnek megfelelő %-kal számított értékében,

5. szükséges, hogy a legutóbbi törvény meghozatala előtt kötött egyezségek gyakori igazságtalanságai az előbbi pontban említett módszer szerinti kifizetés igénybevehetésével emberi szempontból enyhíthessenek és méltányos lebonyolítási gyakorlat kifejlődésével a demagógia fegyverei a magyarság és a magyar párt ellenségei kezéből kiűthessenek,

6. szükséges, hogy az országos magyar párt megfelelő sajtó és más propagandával a kisebbségi magyar pénzintézetek és a kisebbségi magyar adósok közös sorsának legméltányosabb módon való rendezését és egymásnak a gazdasági bajból kiábalni segítését előmozdítsa s végül

7. szükséges, hogy az országos magyar párt központja úgy politikai, mint gazdasági összeköttetésekkel hasson oda, hogy a Banca Nazionale a magyar kisebbség arányszámának megfelelően nyújtson s gitséget a részére államilag biztosított 450 millió évi összegből épügy, mint ez a többségi nemzet hitelintézeteinél is történik és egyben gondoskodjék minden törvényes eszközzel és módon, hogy a magyarság által lakott vidékeken legalább 3-5 körzetben legyen rendelkezésre álló oly magyar pénzintézet, mely a megszűnésre és felszámolásra kerülő pénzintézeteknek a konverziós törvény 55 és következő szakaszai szerint felszámoltatásra alkalmas legyen.

Ezután az intéző bizottság felhatalmazza az elnökséget, hogy állást foglaljon és mindenben intézkedjék a megyei választások esetén az elnökség már előbbi határozata értelmében.

A tárgysorozat következő pontjával a szervezkedéssel kapcsolatosan, elnök bejelent, hogy az Ifjúsági Csoport megalakulását. Az intéző bizottság br. Apor Péter alelnök indítványára elhatározza gazdasági, kulturális és társadalmi szakosztályok felállítását azzal a céllal, hogy a párt helyi, de különösen vidéki szerveit még szorosabb egységfrontba tömörítse a közös magyar érdekek hathatósabb megvédése érdekében.

Tekintettel arra, hogy önmagunkra vagyunk utalva, az intéző bizottság szükségesnek tartja a szervezkedés intenzitásának fokozását, a munkásság beszervezését a pártba és járasként népvédelmi irodák felállítását. Elnök kéri a járási tagozatok elnökeit, hogy rendezzenek vagy kulturális ünnepségeket, vagy Ujlaki János Zabála-i plebános indítványára tartsanak magyar napokat, melyekre hívják meg a megyei elnökséget is mely, szívesen vállalja a mindenkorli kiszállást.

A tartalmas és felemelő gyűlés legutolsó szónoka Sándor József volt, aki Istenbe vetett bizalommal reméli, hogy ha dolgozunk, összefogunk és tömörülünk, helyünk biztosítva lesz a nap alatt. Ezzel a népes és mindvégig testvéri egyetértésben lefolyt gyűlés egyhangú köszönetet szavazva az elnökségnek és az egész tagozat élén álló Br. Szentkereszty elnöknek adaadó, ügybuzgó és önzetlen munkásságáért, az elnök élettelésével a gyűlés véget ért.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel kérjük az egyházközség tagjait, hogy f. hó 29-én 12 órakor illetve a d. e. istentisztelet után az Egyházközség tanácstermében tartandó nagygyűlésen lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg. A gyűlés tárgya a kántori állás betöltése tárgyában hozott presbiteri határozat megbeszélése.

A Ref. Egyházközség Elnöksége.

Siralom völgyében.

Csekme Mócsi bátyám és barátom lehelét kapám június 22-én, melyben arra kér, hogy 29-én mi vásárhelyiek tartsunk templomozást a „nagy égés” 100 éves fordulójának alkalmából Budapesten.

Elékapva a Jancsók történetét, na meg a kvhelyi ref. presbiterium 39 éves kis fiúját, megírtam, hogy örömet vállalkozom a megható, kedves és mindenképpen időszerű kis megemlékezésre és mivel 1 hó idő áll rendelkezésre, azalatt készítse elő megfelelőleg a dolgokat. Válasza az volt: tisztviselők nyaralásra szétoszolnak, 1200 hónapnál egy nem számít — most jöjjünk össze.

Levelének hangja, lelkes mozgékony-sága s maga az a tény, hogy e nagy Babylonban lelke, emlékezése, szerető meleg figyelme mily messze jár térben és időben — megható, lebilincsel és le is fegyverzett.

Eszembe jutott, elibém állt a kissé fáradt járása, de délcegnek is beillő szép öregúr: Turóci Mózes „nagybácsija” s csodálkozásom mindjárt elmúlt, fűrgő tevékenykedése természetessé vált.

A templom előtti gyülekezés, valamint az istentisztelet lefolyása már ismeretes olvasóink előtt, most csak röviden egy két vonással, tanulsággal szeretnék a kép teljesebb tételéhez hozzájárulni.

E nagy zürben úgy otthon, mint ide kinn épületes dolog az emlékezés. Az a pár adat, a mivel 29-én szolgálék — úgy megkapta az atyafiakat.

Hogy öt és félszáz házból 421 pusztult el, 14-en égtek benn. 1.200.000 rénes forint kárból $\frac{1}{10}$ -e az eklézsiáé volt, a 6 céh 2 hónapra már kitakarította a templomi törmeléket, 9 mázsás harangot öntöttek rövidesen, 1 év alatt befödve állt a templom, 60 zsoltár 7, 80 ik zsoltár 11-ik (!) versét énekeltek — mind oly adat, melyről érdemes elgondolkozni — ma.

Nem találtam fentti kis művekben adatot rá, de Török Andor kebli történészünk bizonynyára tudja, hogy a mai hatalmas templomunk a régi alapjaira épült-e, vagy amaz kisebb volt és hogy 5—600 „teljes” ház szám és 3—4000 össz lélekszám mellett, a miből $\frac{1}{8}$ kb. rkath. volt — hogyan, miért építettek ily nagy terjedelmű templomot? Vajjon ezekből nem vonható-e le tanulság apáink hitbuzgósága és áldozatkészségére vonatkozólag — mely e siralomvölgy mélységéből felénk nem kevés fényt és reménysugárt lövell.

Gondolkozzunk csak a felett, hogy a házak talpig elégték s az énekeskönyvek is azokban s im a 7-ik és 11-ik verseket fujja a gyülekezet, tehát azokat ismerte, szövegét tudta könyv nélkül jó nagy hányadában. Ma pedig alig 2—3 vers van bele nyomtatva könyveinkbe is. 42 évvel ezelőtt, konfirmációmkor a 463 ik kérdésből feleitem; ma az ötödnyi nagyságú káté is sok, nehéz és unott! Ez a különbség. Vajjon Isten távolodott el mégis mitőlünk; az ő karja rövidült volna meg s nem a mi lelkünk és hitünk...!

A nap ott kél fel ma is; a föld úgy terem, mint régen; viharok zúgása, Nemere szilaj rohanása nem mai dolgok. Nincsen új a nap alatt és nincsen kiszegődés Istennél „immunitásra”, föltétlen kiméletre saját fiaimál se. De van karja, melylyel mialánk nyul és átvisz a vizen, — átvisz a tűzön, — föltéve, ha a gyermek örök bizalmával fonódunk nyaka körül.

Gondoljunk arra, hogy az égés után alig 12 év multával 1846—58 közt épül a mai torony, a mai igazán nagyszerű templom, partikula, amiben én is egyszer vizsgáztam, 14 év múlva rájuk köszönt a 48 s fujják pirosuló orcákkal, lelkesen:

Kezeinkben leng a zászló,
Egy kívánság lengeti:
Legyen egy a két hazából,
Vész úgy meg nem döntheti.

600 honvéd kész vérént ontani e szent áldozatban; a város apraja-nagyja hangyaboly nyüzsgésével tesz-vesz, dolgozik szakadatlanul; muszkaárvíz elöntötte, kifosztotta 49-ben. Makk-féle vállalkozás egyik résztvevője Várady mégis itt talál menhelyet; Garibaldihoz innen mennek ki számosan; „Plevnához” innen készülnek; márc. 15-öt 1888-ban az első közt mi kezdjük ünnepelni ott a tanácsház termében; kultur-humán egyletek csodálatos koszorúja itten virágzik ki a szí-

vek meleg talaján. Mind ékes, szemléltető bizonyosság arra, hogy Istennel erősek, diadalmasak vagyunk mindig.

Gondolok a sok gazdag hagyatékra, alapítványra, mely minden családtól szinte magától értetődő módon, rendesen kijárt az eklézsiának s szinte fölsír a lelkem ma, mikor Szócs Lajos barátom pénztári gyászjelentéseit olvasom. Hol itt a baj, mi változott meg? Ocskayban írja Herceg Ferenc: karunk is a régi, kardunk is a régi, csak a hitünk — nem a régi!

Emlékezzünk, gondolkozzunk, és... piruljunk.

Asztalok „szegletin” van-e ma is abrosz-szal letakart biblia, — a mint láttam nem egy helyen gyermekkoromban; csendül-e föl munka kezdetén családi fészeken: Hozzád fohászkodom hatalmas Istenem — a mit lelegzet fojtva nem egyszer hallgatók kívülről; öreg betűs imakönyv helyett nem az örökös meddő ujság kergetés járja-e ma?

Épitene-e ily terjedelemmel és pompával a jelen nemzedék templomot s ráér-e füstölő romjai mellől elmenni az ige hallgatására ma?

Nagy harangunk fölirata úgy tudom ez: 1834-ben, a nagy égésben megégtem, de buzgó hivek által akkor újra is önttettem. Ezért én is imádságra őket minden nap meghívom.

Es ha istenesen éltek: holtak után megsiratom.

Följegyzéseimben találok a másikat

A harangok olvadoznak,
Cseppenkint leszakadoznak,
Oda-oda vagytok már ti,
Ti, Szívemnek álmadozói;
Eltűntetek, itt hagyatok,
Csak könnyezzek utánatok,
Nékem is oda mindenem,
Te benned bízom Istenem.

Hát ma fakad-e dal a népajkán, akár Istent dicsérő, akár szerelmet lágyan zengő nótá legyen az? A dal a lélek virága és a talaj erejét bizonyítja az.

Kihevertünk sok csapást, 49 — muszka járást, kormányok mostoha bánását... Hamvaiból a Főnix madár sokszor megéledett.

Márius busongása Karthágó romjainál nem időszerűtlen és nem haszontalan.

Csak legyen antennánk és legyen az kifizetve — az Élet ütemének, örök és egyetlen Gazdájának üzenő szavára:

Szeretteim, ne rémüljétek meg attól a tüztől, a mely próbáltatás végett támadt köztetek... sőt amenynyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben — örüljétek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is vigadozva örvendezhessetek. Péter I. levele 4. részéből olvasám ezt bujdosó testvéreimnek Pesten. A könny, ami szemekben gyűlt, tudom — termékeny volt.

Legyen az — odahaza is!

És még egy mozzanatról hadd szóljak valamit.

Öreg, ismeretlen, munkás külsejű aszszony jelent meg körünkben, június 29-én. Szabódva beszél, hogy ő nem vásárhelyi, de a rádióból hallá, hogy istentiszteletre gyűlünk össze s eljőve ő is; a 44 év előtti vasutépítéskor lakott nálunk s jóemléke, szíve hozta közibénk ez alkalomra.

Szinte sirásra készen álltam e kedves nő előtt. Meghatódottan fogtam meg kezét s köszöntem meg érdeklődését, az övét is, másokét, rk.-ét is közelből, távolból.

Ime az a vendég szeretet és barátság, melylyel mindenki iránt hagyományosan viseltettünk — a hála virágát évtizedekre is frissen, üdén megőrzi.

Szeretni Istent. Szeretni embert ez a valódi és gyakorlati vallás, mely azonban nem terem utfélén és vadon, de az Ur veteményes kertjében, a templomban és iskolában.

A Siralom völgyéből ma sem vezet más ut a Feltámadás és Élet kertjébe. Mi csak járjuk ezt az utat, a többi pedig bízunk Istennel. Itéletet és igazságot szolgáltat (I. kir. 9:10).

Menyörgése zug a forgószélben,
Villámlása megvilágosítja a mindenséget,
Megrázkodik... és megindul... a föld... (77 zsoltár).

(Eres).

Megyaszi Mihály.

H I R E K.

Julius
28
1934

— Időjárás jul. 22—28 ig. E hét szárazabb jellegű volt, mint az előző. Csütörtökön d. e. volt félórát tartó zápor, kedden hajnalban zivataros eső és pénteken reggel is kevés hullott. Napsütés több volt, mint borult ég. Jul. 22—25-ig egész napon át derült, meleg napok voltak. Legmelegebb volt 23-án d. u. árnyékban 29.3 C°, legkisebb hőmérséklet pedig 26-ára virradó éjjel volt, 14.2 C°. A légnyomás egész héten alacsony volt, legkisebb 26-án 692.5 mm., legmagasabb 22-én 698.1 mm. E hét három első napján gyenge Dny. szél fújt, szerdától kezdve valamivel erősebb Ny. irányu. Szélmentes nap nem volt, sem pedig egész nap borult ég nem volt e héten.

— A nagy égés emlékezete. Julius 29-én, vasárnap délelőtt a nagy égés emlékeztetere a ref. templomban ünnepies istentisztelet lesz. Beszédet Paál Lajos lelkész mond. Alkalmi költeményt szaval Szabó Sárika és énekel a dalárda. Ezután is kéri a lelkész hivatal a presbitereket, hogy lehetőleg teljes számban vegyenek részt az istentiszteleten.

— Dr. Várhelyi Gyula beszél a mauzoleumnál. A július 29-i sétatéri emlékünnepély alkalmával megkoszorúzzák a nagy alapítók mauzoleumát. A beszédet városunk ismert szónoka, dr. Várhelyi Gyula gimnáziumi tanár mondja.

— A ref. kántori állás betöltése. A ref. egyház község presbiteriuma kedden délután tartott gyűlésében elhatározta a ref. kántori állás betöltésére a pályázat kiírását. A pályázati határidő 3 hét. A presbiterium foglalkozott az egyházi adó fellebbezésekkel és nagyon soknak leszállította az adóját. A sirásdíjának megállapításával a presbiterium az elhangzott panaszokat akarva orvosolni, a sirásóval történt tárgyalás után állapította meg a díjakat. Az elhalt özv. Erdő Bálintné temetőr helyét a presbiterium Erdő Annával töltötte be, aki eddig helyettesítette öreg édesanyját.

— Covasna közjegyzőt kapott. A napokban létesített új közjegyzői állásra Victor Antonescu igazságügyi miniszter 82404 sz. határozatával 1934 július 27-én Jancsó Gábor dr. volt Tg.-Săcuesc-i közjegyzőt nevezte ki.

— HALÁLOZÁS. Özv. Jancsó Ferencné sz. Szabó Sára 74 éves korában városunkban elhunyt. Nagy részvét mellett temették.

— Száz esztendő írás a nagy égésről. A Székely Újság egy régi, kedves előfizetője százesztendő, kézzel írott könyvet hozott be szerkesztőségünkbe, melyben a sok érdekes írás között verses krónikában számol be az írója, mint szemtanu, a nagy égésről. A jövő számban néhány részletet közlünk belőle.

— ÖTVEN SZÁZALÉK. Tegnapról kezdve életbe léptek 60 kilométeren belül az 50%-os vasúti jegyek. Így pld. Covasna 22 leuval megjárható.

— Az osztrák kancellár tragikus halála. Az egész világon nagy megdöbbenést és mély részvétet keltett Dollfuss osztrák kancellár tragikus halála, kit álegyenruhás forradalmárok orvul, a kancellári palotában meggyilkoltak. A forradalmat sikertelen idejében elfojtani. Dollfussnak, a keresztény világnézet nagy hősének a temetése ma d. u. volt nagy pompával. A gyilkosságért Németország nem hibás, más idegen kezek a bűnösök. Bécsi követé Papent nevezte ki a német birodalmi kormány.

— Tanuló ifjúságunkat irányítsuk gyakorlati pályára! A végzett ifjúság nehéz elhelyezkedését látva, nem tudjuk eléggé ajánlani a tanítató szülőknek, hogy gyermekeiket a gyakorlati pályára nevelő szakiskolákba adják. Ilyen van Odorhei-en is 3 szakcsoporttal (agyag-faipari és szobrászati), amely a 40 éves fennállásával már szép multra tekinthet vissza. Az 5 éves tanfolyamával, amely a középiskolák hasonló osztályaival halad párhuzamosan, általános műveltséget is nyújt. Végzett növendékei, mint művezetők nagyobb ipartelekpeken igen keresettek, főként az agyagipari szakon, a melynek az ezidőszaki fejlődése korlátlan eshetőségeket nyújt az elhelyezkedésre olyan fizetéssel, hogy olyat egyetemet végeztek sem kapnak pályájuk kezdetén. A legolcsóbb iskola, mert egy évre mindössze 400 leu fizetendő be. A vidékiek pedig igen olcsón (3600 leu egy évre) kapnak teljes ellátást a modern és egészséges iskolai internátusban. Beírások aug. 25-én kezdődnek. Részletes utmutatót készséggel küld az igazgatóság, Cim: Școala de Arte și Meserii din Odorhei.

— Öngyilkosság. Kosztandi József 69 éves petri-ceni munkás felakasztotta magát és meghalt. Belefáradt a komandói munkabajárába és ezért menekült a halálba.

*) Egyik ügyfelem megbízásából szabad kézből eladom helyben a Horia Cloșca și Crisan u. 22 sz. alatti épületes belsejét, tehermentesen. Feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtudhatók. Dr. Dávid István.

Ki hitte volna,

hogy éjjelenként félelmes oroszánbögés zug (bele) városunk főterén. Ahogy elcsendesült a panoráma andalítóan bájos csindarattája, éjfel után kezd az oroszán. Ez is úgy andalít, mint a másik. Reszketnek bele az ablakok. Különben minden joga megvan rá, mert két nap óta boldog családapa. Két oroszán-bébije született. A nagy boldogságtól a mama szíve annyira meglágyult, hogy szabadon is engedik mostanában. A napokban egy angol utazó a Kantában találkoztott vele s miután lefénképezte — mivel nem tudta, — hogy itt állatsereglet tartózkodik — városunk szülöttjeinek mamáját, mint a székely föld egyik tipikus háziállatát jegyezte fel s még azt is odatette, hogy aki erre felé dőcög ezeken a rossz utakon, annak ugyan csak oroszánrész jut ki a szenvedésből.

hogy a Józsiáskert mai ünnepélyére a főrendezők fáradhatatlanul dolgoznak. Készülnek az összes inyencek, kéjencek, eszencek és iszoncok. A szakácsok az összes könyveket — köztük Birinénit is — darabokra tépték a nagy készítésben. A jéppálya helyen rengeteg borkorcsolya áll a közönség rendelkezésére. Lehet mámorosan be és kibögezni a bokrok és kisebb sáncokban. Az első borkorcsolyást jutalmul reggelig nem zavarják a bokorban. Azonkívül bájos kicsi Mucuskák és tutuskák eljelik bordó-lilás fényben a borvirágáncot. Nagyszabásu borviz-verseny lesz, hogy melyik milyen borhoz talál. Minden egyes borvizesűvegnek felöltöztetett leányka egy-egy borvirág-regéliszavall. Többek között „ki a bort szereti, rossz ember nem lehet”, „Az alkoholt megtiltani nem lehet”, és „Az Imola álmai” címűeket. Szóval, fő az egészség! Legyünk ott mindnyájan.

hogy mostanáig is ki tudja huzni ép-séggel Dollfus osztrák kancellár. A sortüz hallatára egyebet nem lehet mondani, csak annyit: ki ne hitte volna! Ugyilátszik Se-cans kollégám is sejtette ezt s még idejében kezét fogott vele. Ki hitte volna?

hogy a kicsi sétatérén K. S. E. kultur-ház épül. Most mikor tekintetünkkel és gondolatunkkal megismerjük régi hangulatos és nagyszerű esték emlékeinek ezt a helyét, kívánjuk, hogy az új intézmény is olyan gondtalan, igazi jókedvet és békét teremtsen, mint amilyen volt itt hajdanában.

hogaz elmúlt szerdán tennisz-bemutató-verseny volt, Balázs Antal cluj-i (kolozsvári) banktisztviselő, tenniszbajnok részvételével. Örömmel üdvözljük városunkban, mint a tennisznek tehetséges bajnokát, aki stílusos, gyönyörű ütéseivel valósággal klasszikus iskolájátékot mutatott be nekünk.

hogaz városunk aranyifjai egyszer reggel kilencig mu. attak, majd egy kis szellemi munkára a kaszinóban kötöttek ki. Nemsokára én is felvetődtem s legnagyobb meglepetésemre egyik közkedvelt fehérkalapos aranyifunk mélyen horkolt a borszekben, nyakában ezzel a felirással: Ittünk, zárva!

hogaz Szőke Lajos, a már mind ismertebb való Lotus Blond megérkezett s a College Bandben játszik néhány estén a még francia nevűnél is híresebb bandoneonján. Kacorfi.

SAVANYU BORT

főleg az 1933 évi savanykás izü bort kedvezően megédesíti a

RÉPÁTI-borvíz

Kapható vendéglőkben és fűszerüzletekben.

Főraktár városunkban: Lackó Ferencnél.

Tipografia „MINERVA” Nyomda (Târgul-Săcuesc 1934.)

SPORT.

— VASÁRNAP teniszezőink a megyeszékhelyiekkel játszanak klubközi versenyt.

Páringul Cfr.—K. S. E 2:1 (1:0). Botrányos meccs, amiből többet nem kérünk.

A Zabála-i Sport Egylet pályaaavató ünnepélye.

Folyó hó 22-én zajlott le Zabála-na környék nagy mérvű érdeklődése mellett a Z. S. C. pályaaavató ünnepélye. Ragyogó napsütésben, szép számú közönség előtt d. u. 2 órakor vette kezdetét a gazdag műsor.

A közönséget Soós József Târgul-Săcuesc-i segéd lelkész üdvözlötte, majd mondta el pályaaavató beszédét, amelynek központi gondolata az évezredek patinás arany sport mondat „Mens sana in corpore sano”-volt. Beszédét nagy tapsal honorálta a lelkes közönség, majd a 2 törpe csapat 2x15 perces mérkőzése következett, amely 1:1 döntetlen eredménnyel végződött.

A gyermekek mérkőzése után következett néhány atlétikai szám, amelyen a Zabálai és Covas-nai atléták indultak és versenyen kívül Soós József és Szurd Ben-jamin városunkból. A versenyszámok kapcsán több tehetséges atléta tűnt fel, így különösen a zabála-i György és a Covasnaiai közül Kelemen és Kállai. A versenyszámok között volt a gerely-bemutató is, amelyen Soós József 59 m-t dobott.

Az atlétikai számok után következett a Z. S. C. és a Covasnai Amatőr mérkőzése, amelyet Sára Géza vezetett le teljes meglepéssel. Győztek a lelkesebben játszó Zabálaiak a technikásabb Covasnaiakkal szemben 4:2-re. A sport-program alatt hol az önkéntes tűzoltó-zenekar, hol a cigány-banda állandóan játszott, hogy a közönség a lehető legjobban érezze magát.

A versenyek lezajlása után vacsora volt, majd ezt követte az estélyi műsor, amelyet Havadtői Sándor Covas-nai ref. lelkész konferált nagyon szellemesen. Az estélyi műsor keretében Ujaki János plebános a Z. S. C. disznók és Bedő Béla zabálai ref. lelkész osztották ki a nyertes atléták díjait a közönség szimpatikus tüntetése között. A műsor végétével reggelig tartó tánc, mulatság következett, amelynek miaduntalan visszafutó refrénje az a ropogós csárdás volt „Szép a rózsám, nincs hibája.”

A rendező egyesület György Károly elnökkel az élén minden dicsőítet megerdemelt. Hogy ne is beszéljünk a kedves háziasszonyok koszorújáról, akik fáradhatatlanok voltak a jó kedv megtartásában és akik igazán olyan szívesen láttak minden vendéget, ahogy csak szé-kery tudja fogadni a vendégeit. Akik legjobban kitétek magukért: Matyas Józsefné, Ujaki Mária, Kónya Irenke, Tóth Józsefné, Özy. Cirmes Bálintné, Bedő Béláné, Kónya Ilonka és Hadnagy Gizella volt.

A zenét a zabálai műkedvelők zenekara szolgál-tatta. Az egész nap egy gyönyörű élmény marad min-denkinek, aki csak ott volt. B. I.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. M. Julius 17-én kelt levele 25-én érkezett meg felszakított borítékkal. A 12 üdvözlőlen kívül a házirat volt benne. Nem hiányzott valami? Székely testvéri üdo.

Cs. I. BRÁSOV. A küldött névjegy betűi szerint mai napon megindultuk a lapot cimedre. Szeretettel köszöntünk előfizetőink sorában.

CS. A OGLA. Rég nem hallottunk rólad. Üdo.

A MOZI MŰSORA:

Julius 28—29-én, szombaton és vasárnap d. u. 1/27 és este 9 órakor a

Dzsingiszkán kardja

a rejtelmek és mistikumok drámája. — Keleti film, kínai szenzáció.

Főszereplő: Boris Karloff.

Augusztus 4—5-én, szombaton és vasárnap d. u. 1/27 és este 9 órakor

A KIS BETYÁR.

Dolly Haas-nak a „Kadett kisasszony” főszereplőjének vigjátéka, amelyben közreműködnek Harold Paulsen, Ottó Wallburg, Betty Aman.

Jön: Fehér apáca. — Az vagyok, akit szeretsz. A feltámadott Fu Manchu, Ave Mária. Minden vasárnap friss Híradó.

Még ma vásároljon

Timisoarei mentő sorsjegyet, melynek huzása szeptember 9.

Kapható városunkban

Kovács-hírlapirodában és Mik-lós Balázs bankigazgatónál.

Mindig divat

nálam vásárolni, mert cégem úgy árban, mint kivitelben halad a korral.

Kivonat áraimból:

- 1 liter fodrász kölni viz Lei: 120.—
- 1 dl. eredeti Rodin, Lady, D'Argy kölni viz 25-től
- 1 tub fogpaszta Lei: 10.—től.
- 1 drb fogkefe Lei: 10.—től.
- 1 drb retikül kisebb Lei: 25.—től.
- 1 drb retikül nagyobb Lei: 70.—től.
- 1 drb puder Lei: 10.—től.
- 1 drb Flit Lei: 10.—, Fly-Tox Lei: 13.—

KOVÁCS ÁRPÁD illatszertára (Főter, Vasut-utca sarok)

A város hivatalos hirdetései

Primăria Com. Urb. Târgul-Săcuesc

Publicațiune.

No. 2992/1934.

Primăria orașului Târgul-Săcuesc aduce la cunoștință publică că la 14 august 1934 în caz de rezultat negativ la 25 August 1934 ține următoarele licitații cu oferte închise și sigilate:

1) La ora 10 a. m. pentru furnizarea a 200 m. c. pietris spart de bazalt.

2) La ora 11 a. m. pentru furnizarea a 200 m. c. nisip pietros.

3) La ora 12 a. m. pentru furnizarea a 40 stj. piatră brută de vale.

Licitația se va ține în condițiile art 88-110 din L.C.P. și în conformitate cu Normele Generale de Licitații.

Plățile se vor face în proporția încasării taxelor comunale.

Caietale de sarcini se pot vedea în orele oficiale în biroul Serviciului Economic.

Tg.-Săcuesc, la 23. Iulie 1934.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a Târgul-Săcuesc-i város primăriája 1934 aug. 14-én, eredménytelenség esetén 1934 aug. 25-én zárt írásbeli ajánlatokkal a következő árlejtéseket tartja.

D. e. 10 órakor 200 m³ tört bazalt kavics szállítványozására.

D. e. 10 órakor 200 m³ kavicsos homok szállítványozására.

D. e. 12. órakor 40 öl patakkő szállítványozására.

Az árlejtésnél mérvadók a számveteli törvény 88-110 §-ai és az Oficiul Central de Licitații általános intézkedései.

A fizetség a városi taxák bevételeinek arányában fog történni.

Az árlejtési feltételek, hivatalos órák alatt a gazdasági hivatalnál megtekinthetők.

Tg.-Săcuesc, la 23. Iulie 1934.

p. Președinte (ss.) Dr. Várhelyi.

Secretar Gral: (ss.) Rohán.

No. 2939—1934.

PUBLICATIUNE.

Noi, Președintele Comisiei Interimare al orașului Târgul-Săcuesc, aducem la cunoștință generală, ca colegiul agricol local se va întruni în adunare generală în sala festiva a primăriei în ziua de 29. Iulie a. c. la ora 11 a. m. pentru a proceda la alegerea a doi membri în Comitetul Agricol Local.

Târgul-Săcuesc, la 18 Iulie 1934.

Președ. Com. Int. ss. Corneliu Nastasi

Secretar Gral: Dr. Török.